

● Kateřina Chládková, Ph.D.,
Psychologický ústav AV ČR

Jaký je vztah mezi rytmickou aktivitou lidského mozku a těla a schopností komunikovat? Jakou roli má v mezilidské interakci rytmus mluvené řeči? A mohou rytmy mozku a těla sloužit jako biomarkery jazykového vývoje? Těmito tématy se bude zabývat nový výzkumný program, který přispěje k porozumění lidského jazyka a komunikace v širším měřítku.

K. Chládková studovala na Univerzitě v Amsterdamu a pracovala na Univerzitě v Lipsku. V Psychologickém ústavu AV ČR vedla ojedinělý výzkum raného osvojení

jazyka, který podpořily Univerzita Karlova a Grantová agentura ČR. Vynikající byl její mentoring stážistek Otevřené vědy a popularizační aktivity (např. spolupráce s ČT na tvorbě vzdělávacích pořadů).

● Davide Crippa, Ph.D.,
Filosofický ústav AV ČR

Výuka matematiky je klíčovou součástí systému univerzitního vzdělávání. V minulosti to však vždy neplatilo. Moderní poznatky se např. až do 19. století předávaly převážně formou soukromého studia. „Dnes jsou výuka a studium matematiky vnímány jako veřejné a kolektivní úsilí,“ říká D. Crippa, historik matematiky, který

studoval ve Francii a ve Filosofickém ústavu nyní stojí u zrodu výzkumného záměru s názvem Odemykání matematiky: výuka a vzdělávací praxe v habsburských zemích během dlouhého 18. století. Se svým týmem bude sledovat kořeny moderního matematického vzdělávání, a to prostřednictvím historických a sociologických metod digitálního zpracování výzkumných dat. Výhodou bude i jeho znalost jazyků – kromě angličtiny, němčiny a italštiny ovládá portugalsštinu, španělštinu, latinu a základy češtiny.

Více na www.avcr.cz

Ceny za propagaci a popularizaci vědy

Při zahájení Týdne Akademie věd ČR dne 6. listopadu 2023 prof. Eva Zažímalová už tradičně předala Ceny předsedkyně AV ČR za propagaci nebo popularizaci výzkumu, experimentálního vývoje a inovací.

● Prof. Ing. Miloslav Šimek, CSc.,
Biologické centrum AV ČR

Jeden z našich předních půdních mikrobiologů se věnuje popularizaci vědeckých výsledků dlouhodobě. Působil také jako expert v Sekci půdního a vodního hospodářství a výživy plodin Mezinárodní agentury pro atomovou energii, řada jeho prací vznikla ve spolupráci s předními zahraničními pracovišti, významně se zasloužil také o propagaci české vědy v zahraničí. Svě zkušenosti zúročil i ve výukových materiálech, vystupuje v médiích a zaměřuje se na problematiku využívání a ochrany půdy.

● Dr. Ing. Jiří Kotek, FEng., dr. h. c.,
Ústav makromolekulární chemie AV ČR

Vůdčí postava evropské vědecké komunity v oboru polymerních věd. Specializuje se na vztahy mezi mechanickým chováním a strukturou polymerních materiálů. Vede Ústav molekulární chemie AV ČR a zároveň je členem mnoha organizací, např. Inženýrské akademie ČR a Expertní rady pro vědu evropských akademií Evropské komise. V období 2020–22 byl prezidentem Evropské polymerní federace. Za rozvíjení evropských, hlavně česko-francouzských vědeckých styků mu INSA Lyon (Národní institut aplikovaných věd) předala v říjnu 2022 titul Doctor Honoris Causa. Organizoval program kurzů polymerní vědy pod patronací UNESCO pro zahraniční studenty a přednáší ve školách.

● Doc. PhDr. Martin Jemelka, Ph.D.,
Masarykův ústav a Archiv AV ČR

V centru odborného zájmu Martina Jemelky stojí moderní hospodářské, sociální

a náboženské dějiny posledních dvou století v českých zemích a střední Evropě. Výsledky výzkumu publikoval v desítkách děl, která se věnovala českému dělnictvu, jeho bydlení a každodennímu životu, dějinám koncernu Baťa a moderním náboženským dějinám. Pravidelně spolupracuje s médii a přednáší na univerzitách třetího věku. Popularizaci vědy věnoval projekt Senioři – nositelé historické paměti 20. století: distanční vzdělávání třetího věku v historických vědách v éře pandemie covidu-19. Výsledkem je web Tohle jsme prožili a série videí.

Více na www.avcr.cz

1 Nositelé cen za propagaci a popularizaci vědy s čelními představiteli Akademie věd a moderátorem události Danielem Stachem. Zleva Miloslav Šimek, D. Stach, Markéta Pravdová, Jiří Kotek, Eva Zažímalová, Pavel Baran a Martin Jemelka. Týden Akademie věd při té příležitosti zahájili za jednotlivé vědní oblasti Oldřich Hudeček z Ústavu organické chemie a biochemie, Eva Doležalová z Historického ústavu a Pavel Suchan z Astronomického ústavu.

Foto J. Landergott, SSČ AV ČR

